Redacţiunea, Administraţiunea
Tipografia:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciurĭ:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Preţulŭ inserţiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 20. Braşovŭ, Joi, 28 Ianuarie (9 Februarie) **1888.**

Jubileulŭ de 50 de anĭ
alŭ
„GAZETEI TRANSILVANIEI".

Şomcuta mare, Ianuarie 1888.

Splendidului jubileu de unŭ semiseculŭ alŭ multŭ preţuitei „Gazeta" nóstră, sĕ urmeze bucuria de renascere a naţiunei nóstre române, căreia ea sĕ pótă da espresiune sub conducerea multŭ stimatului Redactorŭ alŭ ei din presentŭ.

Acéstă bucuriă sĕ o ajungă şi multŭ onoratulŭ întemeiătorŭ alŭ „Gazetei", Georgiu Bariţŭ; éră memoria acum deja decedatului întemeiătorŭ: Iacobŭ Mureşianu, iubitului de întréga naţiune română, sĕ fiă vecĭnică.

Andreiu Medanŭ, proprietarŭ.

Braşovŭ, 26 Ianuarie 1888.

Foile, ce ne sosiră cu poşta de aḑĭ, se ocupă tóte cu discursulŭ principelui Bişmark, pe care'lŭ vomŭ publica mâne în tótă estinderea lui.

O depeşă, ce-o primesce „Neue freie Presse" din Petersburgŭ, pretinde, că publicarea tratatului de alianţă germano-austriacŭ s'a făcutŭ cu scirea şi cu consêmţĕmêntulŭ Ţarului, şi că de aceea ea a şi făcutŭ puţinŭ efectŭ asupra foilorŭ rusescĭ. Aceleiaşĭ foĭ i se împărtăşesce ca unŭ semnŭ favorabilŭ pentru situaţiune, că generalulŭ Grebencicov, comandantulŭ regimentului de grenadirĭ din Varşovia, a căruia şefŭ onorarŭ este împĕratulŭ Austriei, a plecatŭ la Viena ca sĕ se presenteze împĕratului şi încă la „dorinţa espresă" a Ţarului.

In ceea ce privesce călĕtoria generalului Grebencicov, acésta nu se póte privi decâtŭ ca unŭ simplu actŭ de curtoasiă, care nu póte avé nicĭ cea mai mică influinţă asupra mersului lucrurilorŭ. Ĕr câtŭ pentru atitudinea pressei rusescĭ faţă cu publicarea tratatului, ea a fost mai reservată la prima impresiune, dér s'a schimbatŭ curêndŭ în sensulŭ opusŭ.

Ḑiarele rusescĭ dela 6 Februarie a. c. declară că noua publicare a tratatului germano-austriacŭ este o „demonstraţiune", o „grobianitate politică", care nu va contribui nicĭdecum la întărirea păcii. „Novosti" ḑice, că rĕsboiulŭ în contra Rusiei pare a fi unŭ lucru hotărîtŭ. „Novoie Vremja", care era liniştită la primirea scirei, şĭ-a schimbatŭ asemenea limbagiulŭ a doua ḑi şi declară asemenea, că publicaţiunea este o „turburare a păcii"; dér adauge, că Rusia se află într'o situaţiune mai favorabilă, decâtŭ se afla Francia când cu publicarea tratatului federalŭ între statele de nordŭ şi de sudŭ ale Germaniei. Rusia e tocmai pe cale de a forma o „contra-ligă a păcii". Ḑiarulŭ „Graşdanin" declară, că desvoltarea drumurilorŭ de ferŭ şi a intendenţei suntŭ singurii aliaţĭ ai Rusiei.

Tot „Graşdanin", ḑice că publicarea tratatului de alianţă s'a făcut cu consêmţĕmêntulŭ Rusiei, dér remâne încă ca acésta sĕ se dovedéscă. Celŭ puţinŭ din Viena se desminte scirea, că contele Kalnoky a informatŭ mai înainte pe ambasadorulŭ rusescŭ despre intenţiunea publicării.

In cercurile francese domnesce părerea, că Rusia nu intenţionéză a ataca nicĭ pe Austro-Ungaria, nicĭ pe Germania, ci că scopulŭ înarmărilorŭ rusescĭ este, de a da mai mare greutate cuvintelorŭ Rusiei în cestiunea bulgară. Décă nu se va afla vr'unŭ modŭ óre-care pentru aranjarea lucrurilorŭ în Bulgaria, se crede în Parisŭ ca probabilă o ocupaţiune ruséscă a Bulgariei, pentru care scopŭ Rusia voiesce sĕ-şĭ asigure o posiţiune defensivă prin mişcările de trupe în Polonia.

Dealtmintrelea Francesii sunt şi de astădată cu mare băgare de sémă. Faptulŭ că tratatulŭ de alianţă germano-austriacŭ nu are o tendinţă agresivă în contra Franciei nu-i liniştesce, pentru că se temŭ că alianţa germano-italiană este îndreptată în contra lorŭ. Organulŭ guvernului „Temps" ḑice, că situaţiunea europénă impune aḑĭ Franciei doue datorii: sĕ-şĭ reguleze afacerile interióre prin votarea bugetului şi sĕ-şĭ păstreze cu sânge rece tótă libertatea de acţiune.

Vomŭ vedé ce vorŭ ḑice foile francese despre vorbirea lui Bismark. In totŭ casulŭ putemŭ admite ca sigurŭ, că ele vorŭ da din nou cele mai solemnele asigurărĭ, că Francia nu se gândesce a ataca pe nimenĭ şi că prin urmare nu ea este, care vrea sĕ arunce în mijloculŭ Europei tăciunele aprinsŭ, cum a datŭ Bismark sĕ se înţelégă.

Aşadér pentru momentŭ situaţiunea este predominată de cancelarulŭ germanŭ, care a scosŭ pe planŭ alianţa cu Austro-Ungaria şi Italia, declarândŭ totodată susŭ şi tare, că Germania e în stare a aşeḑa la graniţele sale dela rĕsăritŭ şi apusŭ câte „unŭ milionŭ de soldaţĭ bunĭ," la spatele cărora vorŭ sta reserve în numĕrŭ de celŭ puţinŭ jumĕtate p'atâta.

Aşa stau lucrurile aḑĭ. Pentru ceea ce va fi mâne Bismark însuşĭ mărturisesce, că nu póte lua asupră'şĭ nicĭ o garanţiă.

Pressa şi vorbirea luĭ Bismark.

„Neue freie Presse" ḑice, că după părerea principelui Bismarck concentrarea trupelorŭ rusescĭ e îndreptată contra Austriei, dér cancelarulŭ se aşteptă ca Rusia sĕ facă pretenţiunĭ diplomatice tocmai în ḑiua când ea îşĭ va fi terminatŭ mobilisarea armatei sale. Aşadér deocamdată lipsesce orĭ-ce periculŭ *nemijlocitŭ* atâtŭ pentru Germania câtŭ şi pentru Austria.

Nu-i vorbă — continuă fóia vieneză — Austria numai atuncĭ póte conta pe ajutorulŭ Germaniei, décă va păşi sĕ respingă unŭ atacŭ rusŭ, dér póte în orĭ-ce împrejurare conta pe aceea, că o perdere a Austriei ar fi deplânsă în Germania ca o nenorocire politică, că o Austriă îngenunchiată nicĭ odată n'ar pută avé pentru interesele imperiului germanŭ acea însemnătate ce s'a accentuatŭ aḑĭ cu atâta putere de prinţulŭ Bismark... De când a vorbitŭ elŭ, în anulŭ trecutŭ, în parlamentŭ, ghiaţa care a rĕcitŭ vechia amiciţiă dintre Francia şi Germania, s'a îngroşatŭ enormŭ. Vorbirea prinţului Bismark oferă liniştea, că alianţa e tare ca o stâncă, dér că nu e încă aprópe ḑiua, când se va proba alianţa în luptă sângerósă. Europa însĕ va sta multŭ timpŭ încă apĕsată de grija politică. Nicĭ chiar prinţulŭ Bismark nu cutéză a'şĭ esprima speranţa, că Rusia va face o pausă în pregătirile sale militare. *Astfelŭ fie-care regimentŭ rusescŭ, ce se trimite la graniţă, va aduce unŭ regimentŭ austriacŭ la Galiţia*, şi fie-care milionŭ ce-lŭ jertfesce Rusia, va impune şi Austriei sarcina de unŭ milionŭ, şi prin urmare nu se póte conta pe o linişte durabilă, recreatóre.

Puterea ce o avemŭ, ḑise prinţulŭ Bismark, sĕ vindece nervositatea opiniunei publice. In acésta zace rătăcirea cancelarului. Puterea militară s'a sporitŭ în tóte statele, dér Europa nu e liberată de grijea ce o chinuiesce. Vorbirea prinţului Bismark póte va micşora frica de rĕsboiu, dér nu ne va face sĕ credemŭ în pace.

Inarmările rusescĭ.

„Kreuzzeitung" aviséză din Prusia ostică, ca nouĕ semne despre intenţiunile rĕsboinice ale Rusiei, că trei micĭ localităţĭ rusescĭ, ce se află tocmai în graniţa ost-prusiană, anume Marinopolŭ, Kalvarja şi Suwary au primitŭ garnisóne de infanteriă, anume patru batalióne de vênătorĭ, pe lângă cele şése escadróne de dragonĭ ce se aflau deja acolo. Aceste trupe suntŭ destinate a forma unŭ corp volantŭ, care la isbucnirea ostilităţilorŭ sĕ înainteze spre Königsberg. Fortificările dela Kowno constătătóre din 12 fortûrĭ, în care încapŭ 300,000 de ómenĭ, suntŭ terminate.

Se mai anunţă din Bruxela, că împrumutulŭ rusescŭ de 500 milióne e aprópe de a se încheia.

După cum anunţă scirile din Varşovia, în ḑilele din urmă a crescutŭ preţulŭ cerealelorŭ în modŭ de totŭ considerabilŭ în guvernamentele vestice rusesei şi cu deosebire în Volhynia, din cnusă că s'au furnisatŭ marĭ cantităţĭ de cereale de cătră erarŭ.

Pressa francesă şi Româniĭ.

„L'Autriche slave et roumaine" din Paris, reproducêndŭ în Nr. 10 dela 11 Ianuarie 1888 articolulŭ lui „Pesti Naplo" (Nr. 342 din 1887) care propunea ca în casŭ de rĕsboiu naţionalităţile sĕ fiă puse sub pază, ér décă Ungurii vorŭ scăpa de rĕsboiu, sĕ se grăbéscă a constitui câtŭ se póte mai curêndŭ unŭ *regimŭ administrativŭ centralistŭ*, face următórea observaţiune:

Acéstă citaţiune póte fi lipsită de orĭ-ce comentarŭ. Ea e unŭ programŭ de tirăniă unguréscă în sînulŭ monarchiei austriace...

In Nr. 11 dela 18 Ianuarie 1888 fóia parisiană scrie:

Faimosulŭ articulŭ alŭ lui „Pesti Naplo" ce-l'amŭ reprodusŭ în numĕrulŭ nostru din urmă a provocatŭ vigurose replice, anume din partea „Gazetei Transilvaniei" (Nr. 269 şi 287 din 1886...)

O reptilă din Cluşiu se silesce a slăbi rĕulŭ efectŭ ce l'a produsŭ în tóte părţile articlulul lui „Pesti Naplo" şi aruncă responsabilitatea asupra „Gazetei Transilvaniei".... „Gazeta ripostéză şi menţine comentariele sale. Ceea ce „Pesti Naplo" înţelege prin *„partidŭ naţionalŭ"*, pentru Românĭ n'are sensŭ, deóre-ce partidulŭ naţionalŭ românŭ e naţiunea română întrégă şi când se vorbesce de agitatorĭ, se'nţelegŭ toţĭ Românii cu carte, carĭ suntŭ representanţii poporului...

In Nr. 13 dela 1 Februarie 1888 aceeaşĭ fóiă parisiană scrie:

„Gazeta Transilvaniei" publică sub semnătura d-lui V. Babeş unŭ articulŭ importantŭ, ale cărui idei le împărtăşimŭ tóte şi pe care suntemŭ fericiţĭ a-le face cunoscute cetitorilorŭ noştri. D-lŭ V. Babeş îşĭ ridică vocea în favórea unităţii de acţiune a tuturorŭ Românilorŭ din monarchia Habsburgilorŭ, fiindŭ acéstă acţiune comună o necesitate impusă de actuala situaţiune a Ungariei.

Fóia francesă reproduce apoi articululŭ d-lui V. Babeş, publicatŭ în Nr. 6 alŭ „Gazetei Transilvaniei" din 1888. Totodată numita fóiă promite, că în numĕrulŭ sĕu viitorŭ va publica programulŭ adoptatŭ de toţĭ Românii în conferinţa din Sibiiu la 1881.

Grecĭ şi Românĭ.
(Urmare.)

Iată acum prima parte a studiului corespondentului foiei „Revue de l'Orient":

Monastirŭ, 21 Decemvre 1887.

„De timpŭ îndelungatŭ Grecii nu încetéză de a induce în greşală opiniunea publică în paguba Românilorŭ, carĭ locuiescŭ în Macedonia, în Epirŭ, în Thesalia şi în Grecia.

„Chiar acum de curêndŭ ḑiarulŭ „Message d'Athènes" a publicatŭ unŭ lungŭ articulŭ în care faptele chiar cele mai bine cunoscute suntŭ cu totulŭ denaturate.

„Messagerulŭ" ḑice, că în Thesalia nu suntŭ decâtŭ ḑece mii de Românĭ, că ei nu suntŭ mai numeroşĭ în Epirŭ şi că în Macedonia nu s'ar afla mai mult de cincĭ-spre-ḑece până la douĕ-ḑecĭ de mii.

„Spre a demonstra lipsa de temeiu a acestorŭ aserţiunĭ, daţi-mĭ voiă sĕ transcriu aci câte-va rîndurĭ dintr'unŭ articulŭ ce a publicatŭ d. Ranghabe în 1865 în ḑiarulŭ sĕu literarŭ „Pandora". Ĕtă ce ḑice marele literatorŭ grecŭ, acestŭ eminentŭ omŭ de statŭ care, după cum se scie, a visitatŭ Macedonia, Epirulŭ şi Thesalia:

„Când se vorbesce astăḑĭ la Atena de Românĭ s'au Valachĭ, se înţelegŭ „în totdéuna acele meteore, carĭ din timp „în timpŭ aparŭ pe orisontulŭ septen„trionalŭ alŭ Eladei şi aruncă în acéstă „frumósă ţéră plóia câmpiilorŭ dunărene. „Şi noi, noi uitămŭ că în mijloculŭ nos„tru, chiar în Atica şi în alte ţinuturĭ „grecescĭ esistă şi alţĭ Românĭ a cărorŭ „rassă forméză o mare parte a locuito„rilorŭ acelorŭ ţinuturĭ şi merită, din „mai multe puncte de vedere, atenţiunea „nóstră.

„Pandora" — adaugă d. Rhanghabe „— s'a hotărîtŭ sĕ facă dreptate acestor „românce, carĭ locuiescŭ în aceeaşĭ ţéră „cu noi şi carĭ — cu tóte că nu jócă „*polca* şi nu pórtă haine parisiane — nu „suntŭ mai puţinŭ demne de a sta alăturĭ cu damele civilisate.

„Românii din Elada, din Macedonia, „din Epirŭ şi din Thesalia, mai ḑice d.

„d. Rhanghabe, suntŭ colonii venite din „România propriu ḑisă. Acésta se vede „nu numai după acelaşŭ nume ce'lŭ pórtă „şi după limba ce o vorbescŭ, dér chiar „din numele lorŭ de *Megalo-Vlahi* (Ro„mânii-Marĭ), nume ce se dă Românilorŭ „din Pindŭ. Acestŭ nume ne aduce aminte pe marea Românià de la Istru. „Comparândŭ figura, statura şi caracte„rulŭ lorŭ, se vede că suntŭ de rassă „latină. Românii carĭ locuescŭ astăḑĭ Elada, Thesalia, Epirulŭ şi Macedonia în„trec numĕrulŭ de 600,000. Ei suntŭ „vĕrtoşĭ, marĭ la capŭ, cu pĕrulŭ negru s'au castaniu şi cu fisionomia intelі„gentă".

Aşa vorbesce d. Rhanghabe.

„Messagerulŭ" este dér învitatŭ a ne spune, care dintre dênsulŭ séu d-lŭ Rhanghabe, spune adevĕrulŭ? Sĕ fiă óre d-lŭ Rhanghabe care a *vĕḑutŭ insuşĭ* Macedonia, Epirulŭ şi Thesalia şi s'a pronunţatŭ într'unŭ timpŭ când nu se avea în vedere decâtŭ adevĕrulŭ istoricŭ şi ethnologicŭ, séu redacţiunea ḑiarului atenianŭ, care scrie întotdéuna cu scopulŭ de a servi interesele politice ale Greciei în paguba rassei române şi fără sĕ ţină în sémă adevĕrulŭ?

Este de prisosŭ sĕ mai spunemŭ, că d. Rhanghabe era totŭ aşa de patriotŭ şi adeptŭ alŭ *Marei idei* (de unitate şi dominaţiune în Orientŭ a Elenismului) ca şi „Messager d'Athènes".

Totuşĭ spre a nu lăsa nicĭ cea mai mică îndoială despre valórea faptelorŭ invocate de „Messager", aducŭ aci — în trécĕtŭ — câteva notiţe statistice asupru Românilorŭ dela Pindŭ şi provocŭ pe pressa atheniană sĕ-mĭ opună vre-o dată contrarie demnă de credinţă.

Pe o lature şi pe alta a Pindului, începêndŭ dela orăşelulŭ Samarina — locuitŭ numai de Românĭ — până la fruntaria grecéscă, suntŭ 70 sate, orăşele şi tîrgurĭ cu totulŭ românescĭ, cu o populaţiune de peste 150.000 suflete; celŭ mai micŭ dintre satele acestea are o populaţiune de 1000 locuitorĭ, pe cândŭ localităţĭ importante ca Meţovo (Minciu), Samarina, etc. au o populaţiune care variază dela 10,000 până la 15,000 locuitorĭ, toţĭ vorbindŭ aceiaşĭ limbă, avêndŭ aceleşĭ obiceiurĭ, moravurĭ, etc. In aceste localităţĭ nu se află măcarŭ o singură familiă care sĕ fiă de o altă rassă séu de o altă religiă.

La acéstă populaţiune compactă de 150,000 locuitorĭ, trebue sĕ adăugămŭ pe Românii rĕspândiţĭ în oraşele, orăşelele şi în satele Thesaliei şi Epirului, de esemplu ca oraşele: Tricala, Larisa, Turnovo, Velestin, Cardiţa, Armiro, Volo etc.; sttele: Zarcu, Damaşĭ, Ţigoti, Vlahoiani, etc. (în Thesalia); Ianina, Paramitia, Filiates, Parza, Arta, Preveza, etc. (în Epir), carĭ au o populaţiune amestecată. In aceste localităţĭ Românii suntŭ totŭ aşa de numeroşĭ ca şi Grecii, séu mai bine, ei formézĕ — împreună cu Musulmanii şi cu Albanezii, carĭ locuiescŭ acolo — majoritatea.

Astfelŭ, numĕrulŭ totalŭ alŭ Românilorŭ din Epirŭ şi din Thesalia arŭ întrece 200,000 locuitorĭ.

Ceea ce dă însĕ poporului românŭ o însemnătate multŭ mai mare, este superioritatea lorŭ în totŭ ce privesce condiţiunile sociale şi morale.

Printre populaţiunea creştină din Thesalia şi Epirŭ, Românii şi Albanezii singurĭ suntŭ proprietarĭ în ţéra lorŭ natală. Industria locală, comerciulŭ, meşteşugurile şi apróре tóte profesiunile suntŭ îmbrăţişate şi exercitate de Românĭ, carĭ formézĕ burgezia populaţiunei creştine. Grecii din Epirŭ şi Thesalia suntŭ simpli cultivatorĭ (clăcaşĭ) pe pe moşiile (cifliсurĭ), carĭ aparţinŭ musulmanilorŭ séu statului.

Étă numele oraşelelorŭ şi tîrgurilorŭ române situate pe ambele laturĭ ale Pindului:

In Cantonulŭ „Grebena": 1. Samarina, 2. Smixi, 3. Abela, 4. Perivoli, 5. Turia, 6. Furca, 7. Armata, 8. Breaza, 9. Pâzi, 10. Pailloceli.

In Cantonulŭ „Zagori": 11. Băiasa, 22. Laca, 13. Dobrinovo, 14. Leşniţa, 15. Pullo Hori, 16. Macrini, 17. Cerneki, 18. Floru, 19. Grebeniţĭ, 20. Trestenicu, 21. Dragai, 22. Doliani.

In Cantonulŭ „Meţovo" (Minciu): 23, Oraşulŭ Meţovo (Minciu), 24 Meru, 25. Kiare, 26. Vutunusa, 27. Malacaşi, 28. Ciorani, 29. Cuţufleani.

In Districtulŭ „Tricala": 30. Palten, 31. Dzeneradzi, 32. Curziazi, 33. Sturdza, 34. Calichi, 35. Sclineasa, 36. Cuturi, 37. Libeniţa, 38. Vilitani, 39. Dorleani, 40. Cornu, 41. Dragovişte, 42. Ameru, 43. Gardiki, 44. Djurdza, 45. Mutara, 46. Orghilli, 47. Câmneani, 48. Pira, 49. Dessi, 50, Vitrinico, 51. Pertuli, 52. Goteana, 53. Pergnaco, 54. Apano-Pergnaco, (Pergnaculŭ de susŭ), 55. Aivani, 56. Palio-hori, 57. Drauşta, 58. Calogreani, 59. Clinovo, 60. Nevodi, 61. Guduvazdi, 62. Costeana, 63. Buronico, 64. Cocli, 65. Lujişti.

Sate care atêrnă de „Ianina": 66. Calari, 67. Suraco, 68. Palio-hori, 69. Maţuki (Mâciuci), 70. Medgidie.

(Va urma.)

SCIRILE ḐILEI.

Resultatulŭ *alegerilorŭ de deputaţĭ pentru camera română* e cunoscutŭ şi în colegiulŭ II (afară de Iaşĭ): suntŭ aleşĭ 41 deputaţĭ din partida guvernamentală, 19, eventualŭ 21, din oposiţiă; suntŭ 4 balotage.

* *
*

In şedinţa dela 30 Ianuarie n. a representanţei orăşenescĭ din Deşiu s'a hotărîtŭ, cu 23 de voturĭ contra 12, sĕ se predea unŭ teritoriu de lângă Someşŭ, în mărime de 12 jugĕre, în scopulŭ *strămutărei reşedinţei episcopescĭ gr. cat. române dela Gherla la Deşiu.*

* *
*

Din *Offenbaia* se scrie, că fórte adese-orĭ suntŭ ameninţaţĭ de pericule marĭ călĕtorii de pe sub póla munţilorŭ de acolo. Pornescŭ adese-orĭ din înălţimea munţilorŭ bucăţĭ de stâncĭ, carĭ cu o iuţélă vehementă se rostogolescŭ la vale, sfărmândŭ şi nimicindŭ totŭ ce le stă în cale. In timpulŭ de iérnă e de ajunsŭ, ca o singură pasere sĕ prăvălescă de pe pisculŭ munţilorŭ unŭ micŭ grunḑŭ de zăpadă, pentru a da nascere prin acéstа la pericule înfricoşate. Miculŭ grunḑŭ de zăpadă, pornitŭ din înălţimea munţilorŭ, se înfăşură în calea sa în nenumĕrate păturĭ de zăpadă şi astfeliu crescêndŭ la o mărime gigantică se avêntă în josŭ cu atâta vehemenţă, încâtŭ nefericita victimă, ce-i stă în cale, nu mai are timpŭ sĕ se pótă feri pentru a'şĭ mântui viéţă. Astfeliu căḑŭ victimă unui asemenea casŭ locuitorulŭ *Vasiliu Mălaiu* din *Muncelŭ* (comit. Turda-Arieşŭ). Elŭ se duse la 31 Februarie după lemne în munte, aflându-se tocmai sub póla piscului numitŭ „Pétra-caprii." Deodată se rostogoli asupra lui cu o repeḑiciune de necreḑutŭ unŭ valŭ colosalŭ de zăpadă, ilŭ înfăşură pe nefericitulŭ în păturile sale, ducêndu-lŭ încă cu sine la o depărtare de 40 de metri. După 4 ḑile mersese primarulŭ comunalŭ cu 20 ómenĭ şi după o muncă obositóre le succese a-lŭ scóte din zăpadă, unde se afla cu mânile întinse, cu faţa sdrobită şi fără viéţă.

* *
*

Dela 21 până la 25 Ianuarie n. s'au bolnăvitŭ în *Mohu*, comit. Sibiiului. 5 persóne de vĕrsatŭ mare (bubatŭ), dér s'au însănĕtoşatŭ tóte.

* *
*

Pe drumŭ cătră *Ocna Sibiiului*, o patrulă de gendarmĭ a datŭ peste unŭ husarŭ desertorŭ, care a şi fostŭ predatŭ comandei regimentului 3 de husarĭ. De asemenea gendarmeria din *Mediaşŭ* a arestatŭ pe infanteristulŭ Iohann Weidner, care desertase dela regimentulŭ 50 de infanteriă.

* *
*

Sĕcuiulŭ *Kiss János* din *Kezdi-Oşorheiu* se teme de cătăniă mai rĕu ca dracулŭ de tămâiă. Pentru a nu fi înrolatŭ aicĭ, află de bine sĕ trécă în România, unde îşĭ îmbrăcă uniforma românéscă de ţĕranŭ şi întră ca servitorŭ. Acolo însĕ fŭ prinsŭ şi înrolatŭ în miliţia română. Oferindu-i-se ocasiune însĕ fugi îndĕrĕtŭ cu uniforma cu totŭ şi mai multe ḑile stĕtŭ ascunsŭ, până cândŭ gendarmii punêndŭ mâna pe elŭ, ilŭ escortară la Kezdi-Oşorheiu. De aci fŭ adusŭ la Braşovŭ, fŭ înrolatŭ în miliţiă şi după ce puse jurămêntulŭ, că va trece prin focŭ şi apă pentru patriă şi împĕratŭ, o luă la sănĕtósa îndĕrĕtŭ spre K.-Oşorheiu. Aci fŭ éraşĭ prinsŭ de poliţiă. I se urîse acum şi lui Kiss sĕ mai umble de-a „mâţa-órbă" şi de aceea se hotărî a promite 3 fl. poliţiştilorŭ, numai sĕ-i dea pace. Nu i s'a primitŭ însĕ nicĭ ofertulŭ acesta şi în ḑilele trecute fŭ adusŭ în arestŭ la Braşovŭ..

* *
*

In *Şura-mare* a arsŭ şura lui Martin Schuster, care era asigurată, în impre-jurărĭ aşa de suspecte, încâtŭ gendarmeria s'a simţitŭ obligată a face arĕtare judecătoriei de cercŭ.

* *
*

Intre poliţia din Pesta şi între primăria comunală din Vecses s'au ivitŭ neînţelegerĭ, spune „Egyetertes", fiindŭ că acesteia i se trimitŭ mereu *transporturĭ de câte 16—18 escortaţĭ*, predându'i apoi primăriei comunale ca sĕ'i escorteze mai departe, pe unŭ timpŭ ca acesta, când căile suntŭ apróре nepracticabile şi când sĕrmanii escortaţĭ, décă arŭ fi transportaţĭ cu carulŭ, arŭ trebui sĕ se strîmbe de frigŭ. In astfelŭ de împrejurărĭ escortaţii se transportă, după statutulŭ de escortare, cu trenulŭ orĭ cu vaporulŭ pe Dunăre. Primăria din Vecses a şi hotărîtŭ sĕ nu mai priméscă escortaţĭ şi acum de curêndŭ unŭ transportŭ de 18 individĭ a trebuitŭ sĕ fiă escortatŭ îndĕrĕtŭ la Pesta.

Cine sufere, décă nu totŭ acei sĕrmanĭ nenorociţĭ!

* *
*

Precum comunică „Bud. Hirl.", fisolgăbirĕulŭ cercului *Sztropko* din comitatulŭ Zemplinŭ, Koloman Evva, s'a împuşcatŭ. Causa sinuciderei nu se spune.

* *
*

„Kolozsvár" anunţă, că în *Braşovŭ* se va de unŭ *„Kultur-bal"* unguresсŭ câtŭ se póte mai strălucitŭ, la care s'au împărţitŭ peste 500 de invitaţiunĭ. „Acestŭ balŭ — adauge numita fóiă — de sigurŭ le ofere *Sasilorŭ din Braşovŭ* ocasiune, ca sĕ rĕmână credincioşĭ principielorŭ lorŭ caracteristice, ḑicêndŭ: pe Ungurŭ nu-lŭ sprijinimŭ din principiu patrioticŭ... Cu atâtŭ vorŭ fi la balŭ mai mulţĭ Ungurĭ."

Organisarea jidovilorŭ unguresci.

„Cancelaria israelită a ţĕrii" a adresatŭ tuturorŭ comunităţilorŭ de cultŭ israelitŭ unŭ circularŭ, care s'a tipăritŭ şi în „Magyar-Zsido-Szemle". In circularŭ, după ce se esprimă părerea de rĕu, că nu se observă unŭ progresŭ şi în regularea afacerii organisării jidovescĭ în ţéră, se ḑice:

Unŭ conclusŭ alŭ dietei a împedecatŭ organisarea unitară a jidovimei, numai dieta ne póte érăşĭ concede printr'o lege organisarea unitară.... In 1870 dieta sta sub impresiunea unei desbaterĭ bugetare care, purtată de vêntulŭ libertăţii de atuncĭ, cerea furtunosŭ decretarea deplinei libertăţĭ religiőse generale, era decĭ numai o urmare naturală de acolo, că camera deputaţilorŭ atuncĭ, însufleţită de spiritulŭ de libertate, refusă

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(2)

Frântură de cuvêntare poporală.

Déră femeile, décă se dau odată la paharŭ, apoi e curatŭ mânia lui Dumneḑeu! „Mâniă mare este muierea beţivă, ḑice Isusŭ Sirachŭ, şi ruşinea nu şĭ-o va acoperĭ".

Şi în adevĕrŭ, chiar aşa-i; căcĭ Saveta trăgea acum din casă, pe ce punea mâna, éră babele cărau totŭ-una la cârşmă de aduceau rachiu. Savetei i-se iḑărise la Moşcu la urma urmelorŭ chiar şi perinele de sub capŭ.

De altă parte şi Ionică vindea din locŭ bucată după bucată: aşa beau amêndoi, de se stingeau. In casă vêntŭ, în şură vêntŭ; ei însĕ beau şi beau.

I-au mai rĕmasŭ lui Ionică încă 2 fălcĭ de locŭ; şi eacă de odată îi vine în minte şi o radă de lumină:

„Lasă", ḑice elŭ, „am sĕ mĕ ducŭ la popa şi am sĕ jurŭ şi nu mĭ-a mai călca piciorulŭ în cârşmă; apoi am sĕ mĕ apucŭ éră la gospodăritŭ din tótă inima, căcĭ e pĕcatŭ de bieţii mei copii sĕ rĕmână din atâta amarŭ de avere chiar pe drumurĭ".

S'a dusŭ şi a juratŭ. Dérŭ elŭ era bucurosŭ sĕ o ducă şi pe Saveta; credeţĭ însĕ, că a fostŭ chipŭ sĕ o ducă de rĕulŭ babelorŭ?

„Ce, Savetă, sĕ jurĭ, ḑiceau ele, şi sĕ nu poţĭ ţiné? Şi apoi ia séma, că décă n'ai puté ţiné, mai mare pĕcatŭ ai avé".

De aceea de câte orĭ âmbla Ionică sĕ o înduplece, Saveta nu-i da decâtŭ: „Ba io nu m'oiu duce şi nu m'oiu duce şi pace bună".

Aşa, ce aducea Ionică din agonisita lui acasă, ea îndată şi lua, de ducea la cârşmă; nicĭ încuitorile nu mai ajutau nimică.

Ionică apucă acum şi bĕţulŭ la mână şi Saveta umbla cu vineţele dealungulŭ spatelorŭ, cu vineţele şi pe sub ochĭ, dérŭ de firea ei nu se mai lăsa.

Ionică şĭ-a mâncatŭ carnea cu dênsa, a căḑutŭ la patŭ şi a muritŭ.

Abia acum s'a vĕḑutŭ Saveta scăpată bine la largulŭ ei; decĭ nu mai era ḑi sĕ nu bea cu cumetrele şi cu cumetriţele ei. Dérŭ pe de altă parte cele două fălcĭ de locŭ, ce mai rĕmăsese, nu le mai era nicĭ nu le mai sĕmĕna ea, ci Jidanii, şi Jidanii nu mai întrebau, ci totŭ dau la banĭ şi la rachiu. În urmă ei făcură ce făcură şi luară de vecĭ şi rĕmăşiţa de pămêntŭ din gospodăria cea lăudată a lui Ionică.

Casa curge: nevoiă! şi nicăirĭ nicĭ o sfărmătură de mămăligă; dérŭ Saveta ţinea una şi totŭ bea, pentru-că fără rachiu nu mai putea. Mai stau în fundulŭ casei pe părete sfintele icóne. Ce-i vine ei în capŭ? Sĕ le vêndă; dérŭ ca sĕ nu le ducă la cârşmă, pentru-că măcar de atâta ruşine tot îi era ruşine, le luă sub suóră, de se duse cu dînsele la unŭ omŭ din capulŭ satului din susŭ, care îşĭ făcea casă nouă, ca sĕ i-le vêndă. Unŭ cuvêntŭ, două şi învoiala fŭ şi gata. Omulŭ trămise după rachiu de aldămaşŭ, (căcĭ, de! ómenilorŭ noştri aşa li-i nărăvulŭ, ca la tótă nimica totŭ aldămaşŭ sĕ bea. Băiatulŭ şi vine cu rachiulŭ. Saveta pe nemâncate trage la măsea unŭ paharŭ, trage două, trage trei; la alŭ patrulea paharŭ numai ce i-se întorcŭ ochii, îngălbinesce, cade josŭ şi móre.

Şi acum luaţĭ séma, iubiţilorŭ mei, că la atâta pustiă a fostŭ ajunsŭ gospodăria cea lăudată a lui Ionică, de nu se mai găsia pe lângă casa lui nicĭ două-trei bucăţĭ de scândurĭ, ca sĕ-i pótă face Savetei, femeiei lui, sicriu.

Écă ce póte rachiulŭ! Şi cu dênsulŭ, Dómne Dumneḑeule, nu numai o gospodăriă s'a risipitŭ şi a peritŭ din mâna creştinilorŭ noştri, de a trecutŭ în mâna Jidanilorŭ! Şi Jidanii domnescŭ acum; au pe cele sate curţĭ marĭ, arii marĭ, coşere lungĭ şi stogurĭ peste stogurĭ. Dérŭ şi purtarea Sevetei e o învĕţătură, la câtŭ ilŭ póte aduce pe bărbatŭ femeia cea leneşă şi murdară!

Mamelorŭ! Nu vĕ mai bisuiţĭ aşadérŭ în averile ce le aveţĭ, ci daţĭ mai bine copiilorŭ vóstre învĕţătură bună şi deprinde-ţĭ-le la lucru şi la muncă, ca apoi la timpulŭ lorŭ sĕ fiă ele în adevĕrŭ *talpa casei.*

„Candela."

a da statuteloră congresuale putere obligătóre. De atuncĭ însĕ opiniunea publică s'a schimbatŭ. Jidovii (600,000) suntŭ învinovățițĭ, că datoria lorŭ pe têrêmulŭ mai alesŭ alŭ scóleloră medii nu și'o împlinescŭ în aceeașĭ mĕsură ca asociațiunile religióse recunoscute prin lege. Nĭ se impunŭ datorii, mai nainte de a nĭ se da drepturĭ. Décă adĭ, în era nisuințeloră confesionale, ce pretutindenea se vĕdŭ, așteptămŭ garantarea prin lege a autonomiei nóstre, pentru ca sĕ fimŭ pușĭ în posițiune de a corĕspunde datoriiloră nóstre ca confesiune în tóte direcțiunile, trebue sĕ credemŭ firmŭ, că nicĭ guvernulŭ, nicĭ dieta nu va observa față cu drépta nóstră cerere o atitudine refusătóre. Inițiativa pentru regularea legală a drepturiloră autonóme ale confesiunei nóstre au luat'o președinții din districte, presentândŭ ministrului culteloră unŭ memorandŭ cu rugarea de a se înarticula autonomia nóstră. Rĕmâne ca factorii dătătorĭ de mĕsură, de a căroră bunăvoință suntemŭ convinșĭ, sĕ alégă timpulŭ potrivitŭ pentru aducerea respectivului proiectŭ de lege în dietă... Avemŭ încredere și în binevoitórea cooperare a soțiloră noștri de credință, carĭ avêndŭ posițiune politică distinsă au și influință și carĭ au sprijinitŭ totdéuna nisuințele confesiunei nóstre.

Portretulŭ lui Eudoxiu Hurmuzachi.

Citimŭ în „Revista politică“ din Suceava:

Idea cea frumósă, ca fiecare casă românéscă din țĕrișóra nóstră sĕ fiă împodobită cu icóne representândŭ episode însemnate din istoria nóstră națională orĭ înfățișândŭ portretele bărbațiloră noștri renumițĭ, este de multŭ dorită și simțită la noi în Bucovina. Acéstă ideă a îndemnatŭ și pe junimea studiósă dela universitatea din Cernăuțĭ, spre tipărirea de astfelŭ de portrete și spre rĕspândirea câtŭ mai mare a acestora în țéra nóstră, sperândŭ că cu acésta va contribui și ea ceva pentru realisarea susŭ numitei idei. Acum pentru începutŭ, a alesŭ portretulŭ repausatului nostru boer, Baronulŭ Eudoxiu Hurmuzachi, care, precum e sciutŭ, are merite nemărginite pentru deșteptarea simțului naționalŭ între Românii bucovinenĭ, și care a lucratŭ din rĕsputerĭ pentru deslipirea Bucovinei de Galița și declararea ei de țĕră autonomă și de sine stătătóre. Portretulŭ acestui bărbatŭ nemuritorŭ s'a tipăritŭ ca suplimentŭ la „Biblioteca poporală bucovinénă“ și s'a oferitŭ ca unŭ micŭ semnŭ de mulțumire tuturoră acelorŭ dómne și domnĭ, carĭ au binevoitŭ până acum ocasionalŭ a contribui pentru biblioteca numită, gratuitŭ, ér ceilalțĭ din publiculŭ românŭ, carĭ au primitŭ portretulŭ acesta, suntŭ rugațĭ a sprijini după putință cu o contribuire câtŭ de mică preumarea tipăririi „Bibliotecei poporale bucovinene,“ ale cărei broșurĭ, precum e cunoscutŭ, se împărțescŭ gratuitŭ între sătenii noștri cetitorĭ. Contribuirile benevole suntŭ a se trimite la adresa domnului Victorŭ Zaharescu-Zaharovschi, stud. teol. în Cernăuțĭ, alŭ cărui meritŭ deosebitŭ este, că numai prin zelulŭ și stăruința sa se edă „Biblioteca poporală bucovineană.“

Industriile de paie.

Sub acestŭ titlu cetimŭ în „Revista Agricolă“ din Ianuarie, care apare în Craiova:

Una din acele industrii, care trebue sĕ se rĕspândéscă în clasa săteniloră pentru mulțumirea trebuințeloră lorŭ, e *împletiturile de paiă.*

Pentru a se îndeletnici cu acéstă industriă, săténului nu'i trebuie decâtŭ grija ca sĕ recolteze paiele de grâu, orzŭ, ovĕsŭ, secară, orezŭ etc., când suntŭ aprópe de a da în galbenŭ, și sĕ le conserve bine până în timpulŭ de érnă. La acéstă epocă, când are mai multŭ timpŭ de statŭ în casă, începe sĕ facă mai ântêiu *o împletitură simplă* în 5, 7, 9, 11, 13 *fire, séu o împletitură în colțurĭ din* 4, 6, 8, 10, 12 fire, séu o *împletitură cilindrică.* Din aceste fâșii împletite începe sĕ compună diferite obiecte, cum: pălării, coșurĭ, scaune, geamantane etc.

Țĕranii se mai potŭ îndeletnici cu împletiturĭ din papură și din foi de porumbŭ, cu împletiturĭ de nuele fie întregĭ séu despicate și jupuite, cu împletiturĭ de pĕrŭ pentru a face: inele, cercei, lanțurĭ de orológe etc. Nu mai vorbescŭ de alte ocupații, ca coloritulŭ séu extragerea de văpselĭ din plante pentru văpsirea de deosebite stofe.

La expositiunea Cooperatoriloră din Craiova au luatŭ parte cu pălării din împletitura paielorŭ (între alții) următorii D-nĭ, și anume:

George Moianŭ și Candidŭ Mușlea din Brașovŭ; dênșii au escelatŭ în exposițiune prin cele mai bune pălării, trăsurele, coșurĭ, rame etc., confecționate cu elevii în școlă din împletiturĭ de paie, nuiele, papură, trestie etc.

Juriulŭ a decernatŭ medalia de aurŭ acestorŭ harnicĭ învĕțătorĭ, carĭ și cu vorba îmbărbătéză și infiltréză în tinerime gustulŭ pentru industriă în populația Brașovului.

D-lŭ Mohorŭ, învĕțătorŭ în comuna Puescii, Județulŭ Tutova, a luatŭ medalie de *argintŭ* pentru pălării de paiă; (a luatŭ parte la cursulŭ d-loră Moianŭ și Mușlea.)

Grigorie Branea din Oradea-mare a luatŭ medalie de *bronzŭ.*

Presența obiecteloră de asemenea natură în exposițiune ne probéză.... că totŭ învĕțătorulŭ este basa fundamentală în îndrumarea tinerimei pe căile cele bune; învĕțătorii suntŭ adevĕrații pionerĭ ai emancipărei nóstre pe cale economică. Nainte, aurora a învĕțămêntului, căcĭ voi, carĭ deschidețĭ cartea copiiloră, sunteți singurĭ mai aprópe de păsulŭ săténului și trebuințele lui!

La unŭ poporŭ agricolŭ, în genere, industria casnică ar putea totd'auna sĕ subsiste, mai alesŭ érna, când săténulŭ este reținutŭ în casă din causa timpului; la câmpŭ muncesce fórte puținŭ, din când în când câte unŭ transportŭ de lemne, îngrijire de vite pe lângă casă etc....

O mare parte din timpŭ elŭ îlŭ perde în nelucrare, și este evidentŭ că, întrebuințândŭ-lŭ pentru a produce obiecte industriale, elŭ ar câștiga; de timpŭ ce stândŭ fără a lucra nimicŭ, consumă totŭ ce a agonisitŭ de cu vĕră, încâtŭ în primăvĕră iese sĕracŭ lipitŭ, datorŭ la arêndașĭ, cârciumă orĭ percepțiă.

Odinióră industriele micĭ erau mai înflorite decâtŭ acuma; causa, de ele nu au mersŭ desvoltându-se, a fostŭ: pe de o parte îndeletnicirea săteanului numai cu agricultura, pe d'alta gustulŭ ce l'a dobânditŭ de a cumpăra sdrențe venite din alte țerĭ cu prețurĭ eftine, și în gradulŭ celŭ mai mare a fostŭ lipsa de instrucțiune: nu a avutŭ școle unde sĕ desvolte și sĕ cultive gustulŭ meseriilorŭ; de aci a urmatŭ și o decădere morală, care a progresatŭ de câțĭ-va anĭ în poporulŭ de josŭ, cum este beția.

De câte orĭ nu vedemŭ cârciumile din sate pline de țĕranĭ, mai alesŭ în timpulŭ de érnă, unde'șĭ petrecŭ mai totŭ timpulŭ diua și nóptea cu litrulŭ în mână; aceea ce este cafeneaua pentru orășenĭ, a ajunsŭ cârciuma pentru sătenĭ.

Ar trebui desbăieratŭ săteanulŭ de acestŭ obiceiu păgubitorŭ atâtŭ pentru interesele luĭ, câtŭ și pentru cele generale.

Problema reînvierei industriei casnice constă decĭ, în a iniția pe săteanŭ a cultiva plante în timpulŭ de vĕră și productulŭ brutŭ a'lŭ manipula în timpulŭ de érnă, cum: *torsulŭ* cânepei, inului și a lânei, ale căroră fire arŭ putea alcătui și unŭ obiectŭ de esportŭ; pe urmă *țĕsutulŭ* acestorŭ fire în pânze séu materii mai gróse de lână, răsucitulŭ lorŭ în frânghii, sfóră, ațe, bete, băerĭ de lână etc. De asemenea ar putea sĕ se reintroducă în modŭ sistematicŭ două culturĭ de mare folosŭ pentru timpulŭ de vĕră, cum sunt: *crescerea albinelorŭ și a vermilorŭ de mătasă.* Nu trebuescŭ perdute din vedere și acele industrii, carĭ au totŭ forma casnică, cum suntŭ: cărămidăria, olăria, sticlăria, facerea mobileloră și a căruțăriei, scóterea séu storcerea oleiului din semințe, facerea cleiului, a săpunului, a lumânăriloră, măcinarea făinei, facerea scrobelei, a conserveloră alimentare etc....

Literatură.

In Viena a începutŭ sĕ apară o fóiă ilustrată pentru familiă și de mode **„Wiener - Mode“**, dedicată Archiducesei Stefania, protectórea modei vieneze. „Wiener Mode“ va fi organulŭ publicisticŭ alŭ gustului vienezŭ, cu dreptŭ cuvêntŭ renumitŭ. Elŭ va pune pe femei în posițiune de a se îmbrăca și a se găti — independentŭ de Paris, Londra orĭ Berlin — după moda vieneză. Atâtŭ prin textŭ câtŭ și prin ilustrațiunĭ se dau esplicărĭ de cele mai practice pentru croială. Suplimentulŭ *„Im Boudoir“* conține cele mai frumóse istorióre, poesii, povețe, ilustrate de cei mai distinșĭ artiștĭ. Chiar învĕlitórea cuprinde ilustrațiunĭ colorate de mode vieneze, esecutate de cei dintêiu pictorĭ vienezĭ, și este o adevĕrată podóbă a foii, care pentru eftinulŭ prețŭ de 6 *(șése)* fl. pe anŭ oferă o adevĕrată comóră de lucrurĭ folositóre și atrăgĕtóre. Editura fóiei, care este în: Viena Schottengasse 1, va avea de sigurŭ deplinŭ succesŭ.

Balŭ în Zêrnesci.

„Reuniunea femeilorŭ române din Zêrnesci și jurŭ vorŭ arangia unŭ balŭ Duminecă în 7 (19) Februarie a. c. în sala edificiului scolarŭ de acolo.

Inceputulŭ la 7 óre séra precisŭ. Biletŭ de intrare 1 fl.

Pentru comitetŭ:
Maria N. Garoiu născ. *Mețianŭ,*
președintă.

NB. Ofertele marinimóse se primescŭ cu mulțămită și se vorŭ chita prin diare.

Apelŭ.*)

Cunoscută este constelațiunea sub care trăimŭ; cunoscute tendințele spre lumină și înaintare, cultură și civilisațiă, tendințe ce se arată din di în di mai agitate la tóte popórele, care'șĭ țină de mândria faptulŭ, că „au fostŭ și suntŭ“ și carĭ totŭ asemenea vorŭ ca „sĕ mai fiă și în viitorŭ“.

Cu acestŭ sfêrșitŭ și spre ajungerea acestuia nu crută nicĭ ostenele nicĭ jertfe, ci punŭ în lucrare tóte mijlócele posibile, oneste și iertate.

Celŭ mai bunŭ mijlocŭ însĕ pentru rĕspândirea luminei în poporŭ este negreșitŭ biblioteca poporală.

Singurŭ ministrulŭ de culte și intr. publică Trefort, convinsŭ de acestŭ adevĕrŭ, dice într'o ordonanță dela 1877: „Esperiindŭ, că înființarea și înmulțirea biblioteciloră poporale și respective școlare, bibliotecĭ bine întocmite, suntŭ unele din cele mai sigure mijlóce și căi spre propagarea culturei în poporŭ; purcedêndŭ din acestŭ punctŭ, eu voiu protegia câtŭ se póte de căldurosŭ tóte nisuințele, carĭ vorŭ tinde spre a lipsi de terenŭ literatura de stradă (ponyva irodalom) și spre îmbrățișarea și împămêntenirea cărțiloră poporale de o direcțiune mai bună“. Acéstă ordonanță în anulŭ următorŭ se repetéză în terminĭ și mai categoricĭ.

Sfatulŭ, ca sĕ nu dicemŭ poruncéla, acesta a străbătutŭ până la noi.

Dreptŭ aceea îndemnațĭ noi de tonulŭ datŭ de înaltulŭ ministerŭ și îmbolditŭ mai pre susŭ de tóte de dorulŭ după lumină și celŭ alŭ conservării purității limbei nóstre, care și până acum este scârbosŭ îndesuită de străinismĭ, ne-amŭ hotărîtŭ sĕ înființămŭ o bibliotecă poporală românéscă în opidulŭ nostru Crai-Doroltiu — presupunêndŭ că on. publicŭ ne va tinde sprijinulŭ trebuinciosŭ.

Apelămŭ decĭ din inimă și adresămŭ acestŭ apelŭ inimei fiăcărui Românŭ destoinicŭ și iubitorŭ de némulŭ sĕu, ca sĕ binevoéscă a ne sprijini în acéstă întreprindere cu obolulŭ sĕu, orĭ cu oferte de cărțĭ.

In deosebĭ avemŭ trebuință de cărțĭ poporale românescĭ, fiă acele istorice, economice, religióse, comerciale orĭ scientifice; fiă basme, colinde, colecțiunĭ de versurĭ, novele, romanurĭ ș. c. l. scrise în stilŭ poporalŭ și morale.

Vomŭ primi cu mulțămită și cărțĭ scrise în altfelŭ de stilŭ orĭ limbă, căcĭ aceste le vomŭ schimba cu de cele poporale.

Ne întórcemŭ privirile cu tótă încrederea spre on. d-nĭ autorĭ și redactorĭ românĭ, ca sĕ binevoéscă a ne trimite din lucrările lorŭ.

Tóte ofertele marinimóse se vorŭ chita la timpulŭ sĕu pe cale diaristică.

Cărțile suntŭ de a se adresa francate bibliotecarului, ér ofertele bănescĭ cassarului.

Király-Darócz (p. în locŭ) Comitatulŭ Sătmarŭ, 25. Ian. 1888 s. n.

Din încredințarea comitetului constituitŭ spre acestŭ scopŭ:

Georgiu **Stanciu**, Alexandru **Nemetŭ**,
preș. și cassar interimal. bibliotecar și notar.

*) Suntŭ rugate și celelalte on. redacțiunĭ române a publica în foile sale acestŭ apelŭ.

Telegramă part. a „Gaz. Trans.“

Caransebeșŭ, 8 Februarie. *Alegĕtorii în numĕrŭ de peste 4000 au alesŭ unanimŭ pe protopresbiterulŭ din Orșova Michailŭ Popoviciu.*

DIVERSE.

Unŭ fiu desperatŭ. In sĕptĕmâna trecută s'a întêmplatŭ în Pesta următorulŭ casŭ interesantŭ, ce-lŭ istorisesce „Egyetértés“: Deputatul dietalŭ Országh Sandor mergea tocmai peste podulŭ de lanțurĭ dintre Pesta și Buda, când deodată dărĭ pe la mijloculŭ podului pe unŭ omŭ bĕtrânŭ, care se urcase pe grilagiulŭ podului, cu intențiunea de a se arunca în Dunăre. Országh se repedi asupra lui și-lŭ opri de a-șĭ esecuta intențiunea. Atuncĭ se desfășură între dênșii următorulŭ dialogŭ: „Pre cum vĕdŭ, dise Országh, d-ta ești omŭ bĕtrânŭ, și așa ai sĕ morĭ în curêndŭ; de ce voiai dér sĕ te aruncĭ în Dunăre?“ — „Tocmai etatea mea înaintată“ — rĕspunse bĕtrânulŭ — „mĕ face sĕ-mĭ iau viéța, căcĭ sunt de 84 de anĭ și nu-mĭ mai potŭ câștiga nimicŭ, ca sĕ potŭ susține pe părinții mei“. — Deputatulŭ se uită miratŭ cu ochĭ marĭ la dênsulŭ și nu-i venea sĕ crédă ce-i spunea bĕtrânulŭ. Cercetările făcute de poliția însĕ au constatatŭ, că bĕtrânului din vorbă Ioanŭ Mergeși îi trăescŭ în adevĕrŭ amêndoi părinții, în Buda, strada Saletrom Nr. 6, și că tatălŭ sermanului fiiu desperatŭ este de 115, ér mamă-sa de 110 anĭ.

Rectificare. La subscrierile telegramei de felicitare din Năsĕudŭ, publicată în Nr. 7 alŭ fóiei nóstre, s'au strecuratŭ mai multe erorĭ din causa greșitei copierĭ a telegramei de cătră telegrafiștii respectivĭ. Subscrierile numitei telegrame suntŭ după textulŭ originalŭ următórele: *Vasiliu* Popițianŭ, căpitanŭ; *Dr. Paulŭ Tanco; Ioachimŭ; Ioanŭ Purceille,* căpitan; *Nicolau Anthonŭ,* căpitanŭ și *George Vintilă.*

In Nr. 9, la telegrama din Lipova, s'a greșitŭ totŭ din aceeașĭ causă, atâtŭ textulŭ, câtŭ și unele subscrierĭ. Textulŭ originalŭ este acesta:

„Cincĭ-decĭ de anĭ: luptă bună ațĭ luptatŭ; credința ațĭ păzitŭ. Înainte! cu speranță în viitorulŭ națiunii. Dreptatea va învinge!“ La subscrierĭ: în locŭ de Popŭ, este a se ceti *Popii;* în locŭ de Carp, — Pap; în locŭ de Crețian, — Crăciunŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena

din 7 Februarie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	97.10
Renta de hârtiă 5%	83.40
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	93.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	123.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	
Bonurĭ rurale ungare	103.75
Bonurĭ cu clasa de sortare	103.75
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ	102.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.50
Bouurĭ rurale Transilvane	103.60
Bonurĭ croato-slavone	103.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	119.50
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	122.—
Renta de hârtiă austriacă	78.15
Renta de argintŭ austriacŭ	79.15
Renta de aurŭ austriacŭ	108.20
Losurĭ din 1860	133.—
Acțiunile băncei austro-ungare	861.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungur.	272.75
Acțiunile băncei de creditŭ austr.	270.30
Argintŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.99½
Napoleon-d'orĭ	10.03
Mărcĭ 100 împ. germane	62.17½
Londra 10 Livres sterlinge	126.80

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

Avisŭ d-lorŭ abonațĭ!

Rugăm pe d-nii abonațĭ ca la reînoirea prenumerațiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ și numerii de pe fășia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se aboneză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ și sĕ arate și posta ultimă.

Administrațiunea „Gaz. Trans.“

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.